

CHƯƠNG 5

Gồm có:

1. Tám mối phúc (5.1-12).
2. Muối và ánh sáng cho trần gian (5.13-16).
3. Chúa Giêsu kiện toàn lề luật (5.17-48):
 - Đùng giận ghét (5.21-26).
 - Chớ ngoại tình (5.27-30).
 - Đùng lỵ dị (5.31-32).
 - Đùng thể thốt (5.33-37).
 - Chớ trả thù (5.38-42).
 - Yêu kẻ thù (5.43-48).

Tám mối phúc

5,1-12

⁽¹⁾Thấy đám đông, Đức Giêsu lên núi. Người ngồi xuống, các môn đệ đến gần bên.

⁽²⁾Người mở miệng dạy họ rằng:

⁽³⁾"Phúc thay ai có tâm hồn nghèo khó, vì Nước Trời là của họ.

⁽⁴⁾Phúc thay ai hiền lành, vì họ sẽ được Đất Hứa làm gia nghiệp.

⁽⁵⁾Phúc thay ai sầu khổ, vì họ sẽ được Thiên Chúa ủi an.

⁽⁶⁾Phúc thay ai khát khao nên người công chính, vì họ sẽ được Thiên Chúa cho thỏa lòng.

⁽⁷⁾Phúc thay ai xót thương người, vì họ sẽ được Thiên Chúa xót thương.

⁽⁸⁾Phúc thay ai có tâm hồn trong sạch, vì họ sẽ được nhìn thấy Thiên Chúa.

⁽⁹⁾Phúc thay ai xây dựng hòa bình, vì họ sẽ được gọi là con Thiên Chúa.

⁽¹⁰⁾Phúc thay ai bị bách hại vì sống công chính, vì Nước Trời là của họ.

⁽¹¹⁾Phúc cho anh em khi vì Thầy mà bị người ta sỉ vả, bách hại và vu khống đủ điều xấu xa.

⁽¹²⁾Anh em hãy vui mừng hớn hở, vì phần thưởng dành cho anh em ở trên trời thật lớn lao.

Quả vậy, các ngôn sứ là những người đi trước anh em cũng bị người ta bách hại như thế.

Giải thích

I. Bối cảnh (5,1-2).

1. Người giảng: Chúa Giêsu.

- *Lên núi*: Giống Môsê lên núi Sinai. Trong Luca, Chúa Giêsu không lên núi, nhưng giảng ở cánh đồng.

- *Ngồi xuống*: Đây là tư thế của thầy dạy.

2. Người nghe.

Có đám đông, nhưng cụ thể là nói cho các môn đệ.

II. Mỗi phúc thứ 1: "Tâm hồn nghèo khó" (5,3).

1. Người đời.

Phúc là đầy dư của cải, có quyền lực, giàu sang.

2. Công dân Nước Trời.

Phúc là có tâm hồn nghèo khó, nghĩa là tâm hồn không dính bén và lệ thuộc vào của cải vật chất. Tâm hồn nghèo còn là một tâm hồn trống rỗng, không chứa đựng kiêu căng, ích kỷ. Như thế, ơn Chúa mới có thể đổ tràn tâm hồn. Có tâm hồn như thế, người ta mới trở thành công dân Nước Trời.

Trong Cựu Ước, "*người nghèo của Giavê*" không hẳn là người nghèo vật chất, nhưng là những người chỉ cậy dựa vào Chúa chứ không cậy dựa vào quyền thế của trần thế.

II. Mỗi phúc thứ 2: "Người hiền lành" (5,4).

Trong Kinh Thánh, hiền hoà vẫn đi với nghèo khó, bé mọn, yếu đuối, oan ức, thiếu thốn. Chúng là họ với nhau. Nên lời phúc này như là một giải thích cho mỗi phúc thứ nhất.

Nhưng hiền lành là một nhân đức thật quý của con người, nhất là trong thời đại đầy bạo lực hôm nay. Người ta sẵn sàng trả đũa vì một lý do rất nhỏ bé.

Hiền lành không phải là yếu đuối, nhưng chỉ xuất phát từ tâm hồn mạnh mẽ.

- "*Đất hứa*": Là một kiêu nói diễn tả Nước Trời.

IV. Mỗi phúc thứ 3: "Sầu khổ" (5,5).

1. Người đời.

Người đời thường tìm cách tránh đau khổ. Người ta thường chúc nhau được may lành, nghĩa là không gặp trắc trở và sầu khổ.

2. Công dân Nước Trời.

"*Sầu khổ*" trở thành mỗi phúc khi người ta chấp nhận những đau khổ, những khó khăn để sống công chính (5,10). Sầu khổ còn phải hiểu theo nghĩa "*than khóc*". Phải than khóc với những tội lỗi của mình. Một khi chúng ta chấp nhận đau khổ để sống công chính, biết than khóc cho tội lỗi của mình, chúng ta sẽ tìm thấy niềm hy vọng, niềm vui từ Chúa. Đó là sự an ủi Chúa gửi đến chúng ta.

V. Mỗi phúc thứ 4: "Khao khát nên người công chính" (5,6) .

1. Người đời.

Người đời khao khát khoái lạc, quyền thế nhưng chưa chắc những điều ấy làm cho họ cảm thấy thoả lòng.

2. Công dân Nước Trời.

Tìm hạnh phúc thật khi biết khát khao sự công chính, nghĩa là khát khao làm điều thiện, trở nên hoàn hảo, trở nên giống Chúa hơn.

VI. Mỗi phúc thứ 5: "Xót thương người" (5,7) .

- Thiên Chúa là Đấng giàu lòng thương xót. Người luôn yêu thương và tìm cách giúp con người được hạnh phúc. Người không đến tiêu diệt tội nhân nhưng kêu gọi họ ăn năn để được sống.

- Muốn nên hoàn thiện, trở nên công dân Nước Trời, chúng ta cũng phải tỏ lòng thương xót như Chúa. Phải thương xót tha nhân vì chính mỗi người chúng ta cũng cần lòng thương xót của Chúa và của người khác. Lòng khao khát nên công chính hướng ta về với Thiên Chúa. Còn ở đây, lòng thương xót hướng chúng ta đến với tha nhân.

VII. Mỗi phúc thứ 6: "Tâm hồn trong sạch" (5,8).

- Tâm hồn trong sạch trước hết là không được "hai lòng", là sống đơn sơ chân thành.

- Tâm hồn trong sạch là không mang tội lỗi, không yêu chính mình cách vị kỷ mà là yêu mến Thiên Chúa hết lòng, hết sức, hết linh hồn và yêu tha nhân như Chúa yêu.

- Chỉ có tâm hồn trong sạch, chúng ta mới nhìn thấy Thiên Chúa. Người hiện diện trong mọi biến cố cuộc đời chúng ta.

VIII. Mỗi phúc thứ 7: "Xây dựng hoà bình" (5,9) .

- Đây ám chỉ đến những người hoà giải: Hoà giải con người với nhau và hoà giải con người với Thiên Chúa.

- Trong xã hội nhiều người mang chức trách xây dựng hoà bình như các chính trị gia, nhưng nhiều khi người ta tìm hoà bình bằng cách che đậy tội lỗi, cố gắng dàn xếp với những người gian ác.

- Công dân Nước Trời là sứ giả hoà bình, phải tìm cách loại bỏ bất công, tội lỗi. Cố gắng giúp con người hoà giải với nhau và với Thiên Chúa. Muốn vậy, chúng ta phải là người hoà thuận với Thiên Chúa.

- Xây dựng hoà bình không phải bằng vũ khí với những trận chiến, mà là bằng cách đối xử với nhau bằng tình thương.

IX. Mỗi phúc thứ 8: "Bị bách hại" (5,10-12).

- Đây là tuyệt đỉnh của các mỗi phúc, vì làm cho chúng ta trở nên giống thầy Giêsu.

- Có rất nhiều lý do dẫn đến chúng ta bị sỉ nhục, bách hại. Nhưng bị bách hại chỉ thật sự là phúc khi chúng ta chịu bách hại vì danh Chúa Giêsu, vì muốn sống công chính.

Bài học

1. Trong cuộc sống hôm nay, người ta thường đánh giá con người qua của cải vật chất, hay quyền thế. Người ta chạy theo cuộc sống hưởng thụ vật chất.

Tâm hồn bạn thế nào? Là một tâm hồn nghèo khó thật sự không? hay lòng bạn cũng chất đầy những tham lam, ích kỷ?

2. Xã hội hôm nay đầy bạo lực. Người ta sẵn sàng trả đũa vì một lý do hết sức còn con. Người hiền lành đôi khi bị coi là ngu dại.

Nhưng Chúa dạy chúng ta, hiền lành là mối phúc. Bạn có sống hiền lành, dịu dàng trong gia đình, trong môi trường sống hằng ngày không?

3. Bạn có gặp khó khăn nào khi sống đời Kitô hữu không? nếu có, bạn có dám chấp nhận sâu khổ đó để được sống công chính không? Bạn có biết than khóc cho tội của mình không, đặc biệt trong mùa Chay?

4. Để tâm hồn mình dự phần vào thú vui thế gian, chúng ta sẽ xao lãng Nước Trời, nghĩa là bớt đi lòng khao khát sự công chính. Tâm hồn bạn đang khát khao điều gì? Sự công chính là đời sống thánh thiện, đạo đức, hay khao khát khoái lạc trần gian?

5. Người đời thường hay bắt lỗi, tìm cách trả thù nhau. Nhưng chúng ta phải có lòng thương xót mới mong trở nên công dân Nước Trời. Bạn có thể hiện lòng thương xót với những người bạn gặp hằng ngày hay không?

6. Không phải chỉ có tu sĩ mà cả người đời cũng phải sống trong trắng theo bậc sống của mình. Sống trong trắng không những không bị ràng buộc, mà còn được tự do hơn.

"Bao nhiêu tâm hồn giáo dân trong trắng gương mẫu giữa trần gian. Tâm hồn tận hiến của con phải cảm phục, phấn khởi và vươn cao hơn nữa" (ĐHIV 433).

"Chúa chỉ ban sự trong trắng cho linh hồn khiêm nhượng. Con hãy cầu xin hằng ngày với tâm hồn đơn sơ chân thành, thực sự nhìn nhận sự yếu đuối của con" (ĐHIV 426).

7. Biết bao người xung quanh chúng ta cần sự hoà giải: với Chúa và với nhau. Bạn có đóng vai trò sứ giả hoà bình với tư cách là công dân Nước Trời chưa?

8. Nêê bị nhiều người cười chê vì vâng lệnh Chúa đóng tàu, nhưng cuối cùng gia đình ông và ông được cứu. Nhiều vị tử đạo bị người đời khinh chê và bị bách hại vì trung tín với Chúa và cuối cùng các ngài đã nhận được triều thiên vĩnh cửu.

Chúng ta có sẵn sàng vâng nghe và sống theo Lời Chúa dạy không? Nếu sống theo Lời Chúa dạy, chắc chắn chúng ta cũng gặp không ít khó khăn, cười nhạo... nhưng chúng ta có sẵn lòng đón nhận không?

Muối và ánh sáng cho trần gian

5,13-16

⁽¹³⁾"Chính anh em là muối cho đời. Nhưng muối mà nhạt đi, thì lấy gì muối nó cho mặn lại? Nó đã thành vô dụng, thì chỉ còn việc quăng ra ngoài cho người ta chà đạp thôi.

⁽¹⁴⁾"Chính anh em là ánh sáng cho trần gian. Một thành xây trên núi không tài nào che giấu được. ⁽¹⁵⁾Cũng chẳng có ai thấp đèn lên rồi lấy thùng úp lại, nhưng đặt trên đế, và nó soi sáng cho mọi người trong nhà. ⁽¹⁶⁾Cũng vậy, ánh sáng của anh em phải chiếu giải trước mặt thiên hạ, để họ thấy những công việc tốt đẹp anh em làm, mà tôn vinh Cha của anh em, Đấng ngự trên trời.

Giải thích

Chúa Giêsu dùng hai hình ảnh muối và ánh sáng để nói lên vai trò của công dân Nước Trời.

I. Muối (5,13).

1. Hình ảnh muối.

Giá trị của muối là "mặn". Hai nhiệm vụ chính của muối là:

- Giúp cho thức ăn không hư hại.
- Giúp cho thức ăn thêm mặn mà, ngon hơn.

Khi đánh mất chất "mặn", muối trở nên vô ích.

2. Áp dụng cho Kitô hữu.

Kitô hữu là muối, nghĩa là phải làm cho thế giới chẳng những khỏi hư hại mà còn ngày càng thăng tiến.

II. Ánh sáng (5,14-16).

1. Hình ảnh ánh sáng.

Nhiệm vụ của ánh sáng là chiếu sáng, để soi sáng cho người khác thấy đường đi. Vậy, đèn phải được đặt trên cao chứ không giấu trong thùng. Nếu giấu trong thùng thì đèn cũng trở nên vô hiệu.

2. Áp dụng cho Kitô hữu.

Thế gian đang sống trong u tối. Đèn đường ngày càng nhiều nhưng tâm hồn con người ngày càng u tối, nhất là u tối của hận thù, chia rẽ và ích kỷ. Vì vậy, thế gian cần có ánh sáng của Kitô hữu. Ánh sáng của Kitô hữu là gì nếu không phải là những việc tốt.

Bài học

Thế giới ngày hôm nay đang hư hoại vì cuộc sống hưởng thụ, sống trong u tối của hận thù, của chia rẽ, của ích kỷ. Cần lắm những gương sáng của chúng ta bằng đời sống quảng đại, bác ái, yêu thương và tha thứ. Đời sống chúng ta là muối giữ cho đời thêm tươi, là ánh sáng chiếu soi những cuộc đời u tối.

"Bác ái là nền tảng tình yêu Thiên Chúa đối với nhân loại" (ĐHIV 792). "Bác ái liên kết con người thành một cộng đoàn làm phát sinh những mối tương quan mới. Có tương quan mới, sẽ có thế giới mới" (ĐHIV 799).

Chúa Giêsu kiện toàn lề luật

5,17-48

⁽¹⁷⁾"Anh em đừng tưởng Thầy đến để bãi bỏ Luật Môsê hoặc lời các ngôn sứ. Thầy đến không phải là để bãi bỏ, nhưng là để kiện toàn. ⁽¹⁸⁾Vì, Thầy bảo thật anh em, trước khi trời đất qua đi, thì một chấm một phết trong Lề Luật cũng không thể qua đi được, cho đến khi mọi sự được hoàn thành. ⁽¹⁹⁾Vậy ai bãi bỏ dù chỉ là một trong những điều răn nhỏ nhất ấy, và dạy người ta làm như thế, thì sẽ bị gọi là kẻ nhỏ nhất trong Nước Trời. Còn ai tuân hành và dạy làm như thế, thì sẽ được gọi là lớn trong Nước Trời. ⁽²⁰⁾"Vậy, Thầy bảo cho anh em biết, nếu anh em không ăn ở công chính hơn các Kinh sư và người Phariseu, thì sẽ chẳng được vào Nước Trời.

⁽²¹⁾"Anh em đã nghe Luật dạy người xưa rằng: Chớ giết người. Ai giết người, thì đáng bị đưa ra tòa. ⁽²²⁾Còn Thầy, Thầy bảo cho anh em biết: ai giận anh em mình, thì phải bị đưa ra tòa. Ai mắng anh em mình là đồ ngốc, thì phải bị đưa ra trước thượng hội đồng. Còn ai chửi anh em mình là quân phản đạo, thì phải bị lửa hỏa ngục thiêu đốt. ⁽²³⁾Vậy, nếu khi anh sắp dâng lễ vật trước bàn thờ, mà sực nhớ có người anh em đang có chuyện bất bình với anh, ⁽²⁴⁾thì hãy để của lễ lại đó trước bàn thờ, đi làm hòa với người anh em ấy đã, rồi trở lại dâng lễ vật của mình. ⁽²⁵⁾Anh hãy mau mau dàn xếp với đối phương, khi còn đang trên đường đi với người ấy tới cửa công, kéo người ấy nộp anh cho quan tòa, quan tòa lại giao anh cho thuộc hạ, và anh sẽ bị tống ngục. ⁽²⁶⁾Thầy bảo thật cho anh biết: anh sẽ không ra khỏi đó, trước khi trả hết đồng xu cuối cùng.

⁽²⁷⁾"Anh em đã nghe Luật dạy rằng: Chớ ngoại tình. ⁽²⁸⁾Còn Thầy, Thầy bảo cho anh em biết: ai nhìn người phụ nữ mà thèm muốn, thì trong lòng đã ngoại tình với người ấy rồi. ⁽²⁹⁾Nếu mắt phải của anh làm cớ cho anh sa ngã, thì hãy móc mà ném đi; vì thà mất một phần thân thể, còn hơn là toàn thân bị ném vào hỏa ngục. ⁽³⁰⁾Nếu tay phải của anh làm cớ cho anh sa ngã, thì hãy chặt mà ném đi; vì thà mất một phần thân thể, còn hơn là toàn thân phải sa hỏa ngục.

⁽³¹⁾"Luật còn dạy rằng: Ai rẫy vợ, thì phải cho vợ chứng thư ly dị. ⁽³²⁾Còn Thầy, Thầy bảo cho anh em biết: ngoại trừ trường hợp hôn nhân bất hợp pháp, ai rẫy vợ là đẩy vợ đến chỗ ngoại tình; và ai cưới người đàn bà bị rẫy, thì cũng phạm tội ngoại tình.

⁽³³⁾"Anh em còn nghe Luật dạy người xưa rằng: Chớ bội thề, nhưng hãy trọn lời thề với Đức Chúa. ⁽³⁴⁾Còn Thầy, Thầy bảo cho anh em biết: đừng thề chi cả. Đừng chỉ trời mà thề, vì trời là ngai Thiên Chúa. ⁽³⁵⁾Đừng chỉ đất mà thề, vì đất là bệ dưới chân Người. Đừng chỉ Giêrusalem mà thề, vì đó là thành của Đức Vua cao cả. ⁽³⁶⁾Đừng chỉ lên đầu mà thề, vì anh không thể làm cho một sợi tóc hóa trắng hay đen được. ⁽³⁷⁾Nhưng hề "có" thì phải nói "có", "không" thì phải nói "không". Thêm thắt điều gì là do ác quỷ.

⁽³⁸⁾"Anh em đã nghe Luật dạy rằng: Mắt đền mắt, răng đền răng. ⁽³⁹⁾Còn Thầy, Thầy bảo anh em: đừng chống cự người ác, trái lại, nếu bị ai vả má bên phải, thì hãy giơ cả má bên trái nữa. ⁽⁴⁰⁾Nếu ai muốn kiện anh để lấy áo trong của anh, thì hãy để cho nó lấy cả áo ngoài. ⁽⁴¹⁾Nếu có người bắt anh đi một dặm, thì hãy đi với người ấy hai dặm. ⁽⁴²⁾Ai xin, thì anh hãy cho; ai muốn vay mượn, thì anh đừng ngoảnh mặt đi.

⁽⁴³⁾"Anh em đã nghe Luật dạy rằng: Hãy yêu đồng loại và hãy ghét kẻ thù. ⁽⁴⁴⁾Còn Thầy, Thầy bảo anh em: hãy yêu kẻ thù và cầu nguyện cho những kẻ ngược đãi anh em. ⁽⁴⁵⁾Như vậy, anh em mới được trở nên con cái của Cha anh em, Đấng ngự trên trời, vì Người cho mặt trời của Người mọc lên soi sáng kẻ xấu cũng như người tốt, và cho mưa xuống trên người công chính cũng như kẻ bất chính. ⁽⁴⁶⁾Vì nếu anh em yêu thương kẻ yêu thương mình, thì anh em nào có công chi? Ngay cả những người thu thuế cũng chẳng làm như thế sao? ⁽⁴⁷⁾Nếu anh em

chỉ chào hỏi anh em mình thôi, thì anh em có làm gì lạ thường đâu? Ngay cả người ngoại cũng chẳng làm như thế sao? ⁽⁴⁸⁾Vậy anh em hãy nên hoàn thiện, như Cha anh em trên trời là Đấng hoàn thiện.

Giải thích

I. Chúa Giêsu kiện toàn lề luật (5,17-20).

Nhiều người Do thái kết án Chúa Giêsu đã vi phạm lề luật. Nhưng chính Ngài đã khẳng định, Ngài đến để kiện toàn. "*Luật*" với người Do thái, đó là Luật Môsê, nhưng cũng có thể hiểu rộng ra là những lời tiên tri. Theo cái nhìn đó, kiện toàn hiểu theo hai nghĩa:

Thứ nhất, Chúa Giêsu chu toàn lề luật Môsê. Hơn nữa, Ngài đến để giúp cho người ta giữ luật cách đúng đắn hơn, nghĩa là giữ luật vì yêu thương, yêu mến Chúa và thương con người, chứ không phải giữ luật bề ngoài như những người Pharisêu. Chính Ngài nhắc đến sai lầm của những người Pharisêu và cũng chính Ngài đã sống những gì Ngài đã dạy.

Thứ hai, Chúa Giêsu làm trọn những lời Thánh Kinh (Cựu Ước). Những gì Thánh Kinh nói về Đấng Mêsia được ứng nghiệm nơi Ngài.

Chúa Giêsu cũng kêu gọi chúng ta hãy giữ luật theo đúng tinh thần mà Ngài đã mang tới. Điều đó sẽ giúp chúng ta trở nên công chính hơn.

Một vài điều cụ thể sau đây Chúa Giêsu cho chúng ta thấy sự khác nhau giữa luật cũ và luật mới (được kiện toàn). Luật cũ thường để ý bên ngoài, còn luật mới liên quan đến bên trong.

II. Đừng giận ghét (5,21-26).

1. Luật cũ.

Không được giết người. Ai giết người bị ra toà (Xh 20,13).

2. Luật mới.

Không được giận, không mắng chửi, nghĩa là không được giận ghét, lên án, xem thường người khác. Phải biết tôn trọng. Thiếu tôn trọng tha nhân đã là tội rồi.

Chúa Giêsu còn thêm vào: "*Hãy làm hoà trước khi dâng của lễ*", nghĩa là trước khi đến với Chúa trong sự thờ phượng, chúng ta phải dẹp khỏi lòng mình sự thù hận, ghen ghét.

III. Chớ ngoại tình (5,27-30).

1. Luật cũ.

- Chớ ngoại tình (Xh 20,14).

2. Luật mới.

Nhìn phụ nữ và ước muốn đã là tội. Ước muốn trong lòng đã là tội. Tội phát xuất từ ước muốn bên trong: "*Không có gì từ ngoài vào là xấu, nhưng tự trong tâm hồn*".

Cũng hãy cẩn thận, đôi khi ước muốn tốt, nhưng dần dần đưa chúng ta vào điều xấu. Thí dụ, kiếm tiền là tốt, nhưng nếu yêu tiền hơn Chúa, thì dần dần biến chúng ta thành xấu. Vì vậy, cố gắng loại trừ những ước muốn bất chính bên trong. Phải tránh những gì có thể đưa chúng ta đến dịp tội, dù điều đó rất thân thiết (mắt, tay...). Đôi lạy Nước Trời đòi hỏi hy sinh nhiều: "*Lời lãi cả thế gian mà mất linh hồn thì ích gì*" (Lc 9,25).

IV. Đừng ly dị (5,31-32).

1. Luật cũ.

Ai rẫy vợ thì cho vợ chứng thư ly dị (x. Đnl 24,1), nghĩa là cho phép ly dị.

2. Luật mới.

- Không được rẫy vợ trừ trường hợp bất hợp pháp.

- Trường hợp "*bất hợp pháp*": Là những trường hợp không được phép sống với nhau như vợ chồng.

V. Đừng thề thốt (5,33-37).

1. Luật cũ.

Không được bội thề. Ai thề thì phải giữ lời thề (Ds 30,2; Đnl 23,21).

Nhưng những người Do thái thời Chúa Giêsu cho rằng lời thề nào không nhân danh Chúa thì không buộc phải giữ. Vì vậy, cứ chỉ đất mà thề chứ đừng lấy danh Chúa để khỏi phải giữ.

2. Luật mới.

Đừng thề nhưng hãy nói thật, nghĩa là:

- Nói đúng sự thật khách quan.

- Thành thật: bụng nghĩ sao thì nói vậy.

- Chỉ cần quả quyết một cách nghiêm túc "*có*" hoặc "*không*" là đủ, chứ không cần phải thề. Người ta thường lấy lời thề để che giấu sự thực là họ đang nói dối. Do đó, khi nói thật thì không cần phải thề thốt làm gì. Đừng nói dối, nhất là đừng làm chứng gian hay nói gian để hại người.

VI. Chớ trả thù (5,38-42).

1. Luật cũ.

Mắt đền mắt, răng đền răng, nghĩa là được trả thù nhưng trong mức độ cho phép.

2. Luật mới.

- Đừng chống cự: Ở đây không phải là thụ động trước bất công, trước sự dữ, nhưng đề cao sự hiền hoà, tha thứ, lấy thiện báo oán.

- Những hình ảnh "*đưa má cho người ta vả*", "*đưa cả áo ngoài lẫn áo trong*"... nói lên tinh thần ấy. Đoạn tiếp theo, đòi hỏi chúng ta chẳng những không báo thù mà còn làm ơn nữa.

VII. Yêu kẻ thù (5,43-48).

1. Luật cũ.

Yêu đồng loại, ghét kẻ thù.

2. Luật mới.

a. *Hãy yêu thương*: Không "**ghét**" mà phải yêu thương tất cả: bạn thân cũng như những người hại mình. Yêu thương tất cả không chỉ trên miệng lưỡi mà trong hành động cụ thể: cầu nguyện.

Trong Luca, Chúa Giêsu còn dạy là phải làm ơn và chúc lành cho những người hại mình.

b. Lý do phải yêu thương: Vì bất cứ ai Thiên Chúa là Cha chúng ta, Đáng giàu lòng yêu thương. Người thương cả người tốt lẫn người xấu. Phải yêu như thế chúng ta mới xứng đáng là con của Người. Nếu không chúng ta chẳng hơn người khác:

- *Yêu người yêu mình:* Người xấu, tội lỗi, tên cướp cũng làm được.

- *Chào hỏi người thân quen:* Mọi người đều làm như vậy.

Chúa Giêsu kết luận bằng lời kêu gọi: "*Nên hoàn thiện như Thiên Chúa Cha, Đáng hoàn thiện*".

Bài học

Chúa Giêsu liệt kê vài trường hợp cụ thể trong cách sống theo luật mới. luật được kiện toàn bởi Ngài là: không giận ghét. không ngoại tình. không ly dị. không thề thốt. không trả thù nhưng hãy yêu thương. Còn rất nhiều điều khác đòi buộc chúng ta phải sống theo cách mới đó.

Hãy nhìn lại mình trong vài trường hợp cụ thể trên để xem chúng ta có sống như Chúa dạy hay chưa:

Có hay giận hờn ai không?

Có sống bất trung trong đời sống gia đình?

Có sống gian dối thù hận. sống thiếu bác ái yêu thương?